

Den indbildt syge

af
J.B Molière

oversat af Johs. Marer (1892)

Bearbejdet af: Jacob Moth-Poulsen & Rasmus Ask

Teatret Slotsgården
Sæson 2015

Medvirkende:

Argan, indbildt syg	Jacob Moth Poulsen
Béline, Argans anden Kone	Gry Guldager
Angéliques, Argans datter	Morten Holst og Thomas Nielsen
Béralde, Argans Broder	Gry Guldager, Morten Holst og Thomas Nielsen
Cléante, Angéliques tilbeder	Thomas Nielsen
Dr. Diafoirus, Læge	Gry Guldager
Fleurant Diafoirus, Dr. Diafoirus' søn	Morten Holst
Toinette, tjenestepige	Karoline Brygmann

Spilletid: ca. 80-85 min

Instruktørens note:

Som I kan læse fra rollefordelingen ovenfor, bliver både rollen Angélique og Béralde spillet af henholdsvis to og tre personer. Varierende fra scene til scene, vil rollerne blive spillet af en eller flere af de spillere, der spiller den. Dette er markeret i parentes ved siden af navnet, så man aldrig er i tvivl om, hvor vidt man skal øve sig på en replik eller ej.

De scener hvor flere personer står til at sige den samme replik, vil vi have flere muligheder for at iscenesætte replikken; enten ved at man siger replikken i kor, ved at man deler den op i ord eller at man deler den op i sætninger. Det er derfor vigtigt, at alle øver sig på alle de replikker, som de har sammen med andre.

I slutningen af scene 6, spiller Karoline Brygmann Angélique imens både Cléante og Fleurant er på scenen, og Toinette ikke har nogen replikker.

Vi ønsker og vil opfordre til at alle kan sine replikker til første prøve. Det er blevet vores erfaring at det er super inspirerende og fedt at prøve at gå efter det. Hvis nogen af jer ved at det er fuldstændigt urealistisk vil vi bede jer om at kunne dele af manus udenad. Måske halvdelen, måske 12 replikker, måske 5 linjer fuldstændigt sublimt. Det håber vi i er med på!

God ordelyst, jeg glæder mig til at vi skal i gang!

1. akt

Scene 1:

Argan

(sidder alene i sit værelse ved et bord og kigger sin apotekerregning igennem, hvortil han benytter spillebrikker)

Tre og to er fem og fem er ti og ti er tyve; tre og to er fem. - "Endvidere den 24ende, et lille forberedende, let indtrængende og mildnende klyster for at blødgøre, befugte og forfriske Herrens indvendige dele". Ja, se det er det jeg synes så godt om ved min Doktor, Hr. Diafoirus, at hans regninger altid er så grumme høflige. "Herrens indvendige dele, tredive Sous.", Næ, véd De hvad, Hr. Doktor, det er ikke nok at være høflig, man må også være rimelig og ikke flå de syge. 30 Sous for et Lavement! Næ, det går ikke, det har jeg allerede én gang sagt Dem; i de andre regninger har De kun sat Lavementerne til tyve Sous, og i apotekersproget... dér er det det samme som ti. Vær så artig, dér er de: ti Sous. "Endvidere samme dag et godt rensende klyster, bestående af dobbelt katholicum, rabarber, rosenhonning og andre ingredienser efter recept for at tømme, rense og udvaske Herrens underliv, 30 Sous". Aa, De kan vel nok nøjes med ti. "Endvidere samme dags aften, en dulmende og søvndyssende lever-mikstur for at få Herren til at sove, 35 Sous". Ja, den har jeg ikke noget at klage på, for jeg kom til at sove rigtigt dejligt efter den. 10, 15, 16, 17 Sous og 6 Penninge. "Endvidere den 25ende en kraftig afførende og styrkende medicin, bestående af frisk kassia med levantiske sennepsblade og andre ingredienser for at udtømme og uddrive Herrens galde, 4 Franc." Næ, min gode Hr. Diafoirus, det er at gøre nar af folk; man må dog virkeligt tage noget hensyn til de syge; De skulle sætte 4 Franc., Næ, vær De bare så venlig at sætte 3.20 og 30 Sous. "Endvidere samme dag en sammensnerpende medicin for at skaffe Herren ro, 30 Sous." Godt; 10 og 15 Sous. "Endvidere den 26ende et klyster til at fordrive Herrens vinde med, 30 Sous." 10 Sous, Hr. Diafoirus. "Endvidere Herrens klyster én gang til om aftenen som ovenfor 30 Sous." Næ, ti Sous, Hr. Diafoirus. "Endvidere den 27ende en kraftig medicin for at befordre Herrens stolegang og udjage hans onde væsker, 3. Franc." Godt; 20 og 30 Sous. Det glæder mig De er så rimelig! "Endvidere den 28ende en afklaret og forsødet vallemikstur for at lindre, mildne, berolige og forfriske Herrens blod, 20 Sous." Godt; 10 Sous. "Endvidere en hjernestyrkende og præserverende Mikstur, bestående af 12 Gran-Bezoar-Sten, Citronsaft og Granatsaft og andre Ingredienser efter recept, 5 Franc." Åh, så

sagte, så sagte, Hr. Diafoirus! Når De begynder på manér, så er der virkelig ingen længere, der har lyst til at være syg; Næ, De kan såmænd godt nøjes med 4 Frcs. 20 og 40 Sous. 3 og 2 er 5 og 5 er 10 og 10 er 20. 63 Frcs. 4 Sous og 6 Pennige. Nå , så har jeg altså i denne måned fået, 1,2,3,4,5,6,7,8 miksturer og 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12 lavementer, og i forrige måned var det 12 miksturer og 20 lavementer. Ja så er det ikke så underligt, at jeg ikke har haft det så godt i denne måned som i forrige. Det må jeg tale med Dr. Diafoirus om, for at han kan bringe orden i tingene. - Nå, tag så alt dette her bort!

(Ser, at der ikke er nogen som kommer og at der ikke er nogen af hans folk i værelset)

Der er ingen. Næh, det nytter ikke alt hvad jeg siger. de lader mig stadig sidde alene; det er ikke muligt at få dem til at blive her.

(Efter at have ringet med en klokke som står på bordet)

De hører slet ikke og den klokke ringer ikke stærkt nok. Dingelingeling. Næh, det nytter ikke. Dingelingeling. De er døve... Toinette! Dingelingeling. Man skulle såmænd ikke tro jeg ringede. Din Tøjte, dit asen! Dingelingeling! Nu bliver jeg lynende gal!

(Han ringer ikke længere, men råber)

Dingelingeling. Gid Fanden havde dig, din mær. Åh, hvor kan man dog lade en stakkels syg mand sidde sådan ganske alene? Dingelingelingelingelingelingeling. Det er rigtigt nok sørgeligt; Dingelingeling. Åh, Gud, de lader mig sidde her og dø. Dingelingeling.

Scene 2:

Toinette
(Kommer ind)

Ja, nu kommer jeg, nu kommer jeg.

Argan

Ah, dit bæst, dit afskum!...

Toinette
(Lader som om hun har slået sig)

Gid pokker havde deres utålmodighed! De jager sådan på folk, så jeg rendte panden mod kanten af et vindueskod.

Argan
(Rasende)

Ah, din falske blakke!

Toinette
(Afbryder Argan)

Uh....uh...

Argan

Nu har du...

Toinette

Uh!

Argan

Nu har du i den sidste time...

Toinette

Uh!

Argan

Ladet mig sidde her ganske alene...

Toinette

Uh!

Argan

Hold mund, din taske, så jeg kan komme til at skælde dig ud.

Toinette

Når ja, det manglede såmænd bare, sådan som jeg har slået mig...

Argan

Jeg har skreget mig helt hæs, din akkermær! Det er din skyld.

Toinette

Ja, og jeg har slået mit hoved helt fordærvet, det er Deres skyld; Skal vi så være kvit?

Argan

Hvad dit asen...

Toinette

Ja, hvis de skælder ud, så græder jeg.

Argan

At lade mig side sådan alene, dit bagbæst.

Toinette

(afbryder igen Argan)

Uh!

Argan

Dit skarn, du vil altså...

Toinette

Uh!

Argan

Hvad, Må jeg nu ikke engang have den fornøjelse at skælde dig ud?

Toinette

Jo, skæld De bare ud, så meget De vil, vær så artig!

Argan

Jamen, jeg kan ikke komme til det, din tøjte, du afbryder mig jo hele tiden.

Toinette

Ja, når det nu morer Dem at skælde ud, så morer det mig at græde. Enhver sin lyst.

Argan

Nå, så må jeg vel finde mig i det. Tag det dér væk, dit asen, tag det væk.

(Rejser sig)

Har mit lavement virket godt?

Toinette

Deres lavement?

Argan

Ja, er jeg kommet af med en god mængde galde?

Toinette

Hør, ved De hvad, det er noget jeg ikke blander mig i; lad De Hr. Doktor Diafoirus stikke næsen i det, det er jo ham der har profitten af det.

Argan

Husk på at der skal være boullion til mig, når jeg om lidt skal have det næste.

Toinette

Den doktor lever rigtigt nok højt på deres krop; det er en god malkeko, de har fået dem, jeg kunne nok have lyst til at spørge de herrer om hvad det egentligt er, Herren fejler, siden De skal have så mange medikamenter.

Argan

Hold mund, dit dumme bæst, hvad forstår du dig på fakultetets anordninger. - Ah, kald på min datter Angélique; der er noget jeg skal have talt med hende om.

Toinette

Dér kommer hun; hun har nok gættet deres tanker.

Scene 3:

Argan

Kom her hen Angélique, du kommer meget belejligt; Jeg ville netop tale med dig om noget.

Angélique (Morten og Thomas)

Ja, hvad vil du?

Argan

Ah, vent lidt!

(til Toinette)

Giv mig min stok. Jeg kommer straks igen.

Toinette

Åh, skynd Dem, skynd Dem bare. Hr. Doktor Diafoirus giver os rigtig nok noget at bestille.

Scene 4:

Angélique (Morten og Thomas)

Toinette!

Toinette

Hvad er det?

Angélique (Morten og Thomas)

Se på mig.

Toinette

Nå, ja; nu ser jeg på Dem.

Angélique (Morten og Thomas)

Toinette!

Toinette

Ja, hvad vil De?

Angélique (Morten og Thomas)

Kan du ikke gætte hvad det er jeg vil tale om?

Toinette

Jo, jeg havde nok en anelse om det; det er vel om vor unge tilbeder; De er ikke rigtigt glad når De ikke hele tiden kan få lov at tale om ham.

Angélique (Morten og Thomas)

Ja jeg indrømmer dig, at jeg længes efter hvert øjeblik jeg kan komme til at udøse mit hjerte for dig. Men sig mig, Toinette, fordømmer du de følelser jeg nærer for ham?

Toinette

Det være langt fra mig.

Angélique (Morten og Thomas)

Er det urigtigt af mig stadigt at tænke på ham?

Toinette

Det siger jeg ikke.

Angélique (Morten og Thomas)

Ville du måske have at jeg skulle vende mig bort, når han betror mig, hvor højt han elsker mig?

Toinette

Nej, Gud bevare mig for det.

Angélique (Morten og Thomas)

Sig mig, finder du ikke ligesom jeg, at den forunderlige og uforudsete måde, på hvilken vi lærte hinanden at kende, er som en himlens styrelse, en skæbnens tilskikkelse?

Toinette

Jo.

Angélique (Morten og Thomas)

Finder du ikke, at det, at han således kom mig til hjælp uden at kende mig er et bevis på, at har er et bravt og ædelt menneske?

Toinette

Indrømmet.

Angélique (Morten)

Synes du ikke Toinette, at han ser godt ud?

Toinette

Jo bevares.

Angélique (Morten)

Ja, at han er meget smuk?

Toinette

Det er der ingen tvivl om.

Angélique (Morten)

At alt hvad han siger og foretager sig er præget af sand Adel?

Toinette

Jo det er sikkert nok.

Angélique (Morten)

Og at der ikke kan tænkes noget mere fortrædeligt end den tvang, hvori jeg lever, så at vi ikke kan tolke hinanden vore følelser?

Toinette

Jo, det har De ret i.

Angélique (Morten)

Men tror du, kære Toinette, at han elsker mig så højt, som han siger?

Toinette

Åh, sådan noget er jo ikke altid så ganske sikkert. Hyklet kærlighed kan ofte være meget skuffende; men det vil De ihvertfald snart komme på det rene med; han skrev jo til Dem i går, at han havde i sinde at anholde om Deres hånd; Så De vil snart få at vide om han mener det ærligt eller ej.

Angélique (Morten)

Åh, Toinette, dersom han bedrager mig, så vil jeg aldrig mere tro nogen mand.

Toinette

Dér er Deres fader.

Scene 5:

Argan

(sætter sig i sin stol)

Jo, ser du min kære datter, jeg har noget at sige dig som du måske slet ikke er belavet på. Vi kan snart få bryllup her i huset, for der er en der anholder om din hånd. Hvad er det? Ler du? Ja, der er ikke noget der morer unge piger mere. Åh hvor jeg kender det! Hvor jeg kender det! -Ja, så lader det jo til at jeg ikke behøver at spørge dig om du gerne vil giftes.

Angélique (Morten og Thomas)

Jeg er jo nødt til at gøre alt, hvad min fader ønsker.

Argan

Det glæder mig jeg har så lydig en datter; Nå ja, så er det altså afgjort. Min kone, din stedmoder, ville rigtig nok have jeg skulle sætte dig i kloster.

Toinette

(afsides)

Hun har sine grunde, den kære sjæl.

Argan

Hun ville slet ikke vide noget af det giftermål; men til sidst fik jeg hende dog overtalt, og nu har jeg givet mit ord.

Angélique (Morten og Thomas)

Åh, fader jeg er dig så taknemmelig for al din godhed!

Toinette

(til Argan)

Ja, det skal De virkelig have tak for; det er da det fornuftigste De nogensinde har gjort.

Argan

Jeg har ikke set din tilkommende endnu; men det er blevet mig sagt at jeg ville blive tilfreds med ham... og du også.

Angélique (Morten og Thomas)

Det vil jeg sikkert.

Argan

Hvad? har du set ham?

Angélique (Morten og Thomas)

Kære fader, du har jo givet dit samtykke og jeg kan derfor nu tilstå dig alt. Ved en ren hændelse har vi lært hinanden at kende, og den henvendelse der er sket til dig er en følge af den tilbøjelighed vi fra det første øjeblik følte for hinanden.

Argan

Ja, det er der nu ingen der har talt med mig om; men det glæder mig; det er jo bare så meget des bedre. Det skal være et højt og velskabt ungt menneske.

Angélique (Thomas)

Ja, det er han.

Argan

Særdeles hæderlig.

Angélique (Thomas)

åh, det hæderligste menneske verden af verden.

Argan

Og så taler han udmærket Latin og Græsk.

Angélique (Thomas)

Det ved jeg ikke noget om.

Argan

Og om tre dage skal han tage sin doktorgrad i medicin

Angélique (Thomas)

Skal han det?

Argan

Ja, det skal han. Har han ikke sagt dig det?

Angélique (Thomas)

Nej, det har han ikke. Men hvem har sagt dig det?

Argan

Det har Dr. Diafoirus.

Angélique (Thomas)

Kender Dr. Diafoirus ham da?

Argan

Det var da et underligt spørgsmål! Det manglede dag bare, han ikke skulle kende ham; det er jo hans søn.

Angélique (Thomas)

Er Cléante Dr. Diafoirus søn?

Argan

Cléante? Hvad for en Cléante? Vi taler om ham der har anholdt om din hånd.

Angélique (Thomas)

Ja, netop.

Argan

Nå, ja; det er Dr. Diafoirus søn, han hedder Fleurant Diafoirus og ikke Cléante; i formiddags har jeg aftalt det giftermål med Hr. Doktor Diafoirus og i morgen skal min tilkommende svigersøn præsenteres for mig af hans fader. Hvad er der i vejen med dig? Det ser ud som om du falder ned fra skyerne!

Angélique (Morten og Thomas)

Ja, for nu hører jeg at du taler om en helt anden end jeg.

Toinette

Vil De, rige mand, gå hen og gifte Deres datter med en læge?

Argan

Ja, det vil jeg. Hvad kommer det forresten dig ved, din næsvise tøs?

Toinette

Nå, nå, bare rolig. Kan vi ikke tale ganske sindigt med hinanden? Lad os tage det koldblodigt. Hvad er egentligt Deres mening med sådant et giftermål?

Argan

Min mening? Jo, ser du, jeg er syg og svag og jeg vil have en læge til svigersøn og læger til slægtninge for at have nogen til at hjælpe mig under min sygdom.

Toinette

Dér kan De se, det er dog ganske morsomt at tale roligt og fornuftigt med hinanden. Men hør nu engang, hånden på hjertet; er de virkelig syg?

Argan

Hvad for noget, dit Asen! Om jeg er syg, om jeg er syg? Dit bæst!

Toinette

Nå, ja så er De syg, det indrømmer jeg og De er meget mere syg end De selv tror; så er vi enige om det. Men Deres datter, hun skal have en mand til sig selv og da hun ikke er syg, så behøver hun ikke at gifte sig med en læge.

Argan

Det er jo også for min skyld, jeg giver hende den læge; en god datter må være glad ved at kunne ægte en mand, der kan tage sig af hendes faders helbred.

Toinette

Ah, Må jeg have lov til at give herren et venskabeligt råd.?

Argan

Og hvad er det så for et råd?

Toinette

Ikke at tænke på giftermål mere.

Argan

Og hvorfor det?

Toinette

Hvorfor? Fordi deres datter aldrig går ind på det.

Argan

Går hun ikke ind på det?

Toinette

Næ, hun gør ikke.

Argan

Min datter?

Toinette

Ja, deres datter. Hun vil hverken have noget med Dr. Diafoirus eller med hans søn Fleurant Diafoirus eller med nogen som helst anden Diafoirus at gøre.

Argan

Jamen det vil jeg. Og forresten er det parti langt fordelagtigere end man skulle tro. Dr. Diafoirus har kun den ene søn, han bliver universal arving.

Toinette

Ja, det kan nu alt sammen være godt nok, men jeg bliver nu ved mit; jeg råder dem mellem os sagt til at vælge deres datter en anden mand; hun egner sig ikke til at blive fru Diafoirus.

Argan

Jamen jeg vil nu have, det skal være sådan.

Toinette

Ja, jeg er nu vis på, hun gør det ikke.

Argan

Det skal jeg nok tvinge hende til.

Toinette

Hun gør det ikke siger jeg Dem bare.

Argan

Jo, hun gør... Ellers sætter jeg hende i kloster.

Toinette

Gør De?

Argan

Ja, jeg...

Toinette

De sætter hende ikke i kloster.

Argan

Sætter jeg hende ikke i kloster?

Toinette

Nej.

Argan

Ikke?

Toinette

Nej

Argan

Hvem skulle kunne forbyde mig det?

Toinette

De selv.

Argan

Jeg?

Toinette

Ja, De. Det har De ikke hjerte til.

Argan

Jo, gu' har jeg det.

Toinette

Faderkærligheden løber nok af med Dem.

Argan

Der er slet ikke noget der løber af med mig.

Toinette

En lille tåre eller to, et par arme om Deres Hals, et rigtigt ømt "Åhh, du rare gode Fader" - og så er De såmænd færdig.

Argan

Alt så noget nytter ikke det bitterste.

Toinette

Jamen gud, jeg kender Dem jo, De er jo i grunden god.

Argan

(hidsigt)

Næ, jeg er slet ikke god, jeg er ond, når jeg vil være det.

Toinette

Tag det dog bare roligt. Herren husker slet ikke på at De er syg.

Argan

Jeg befaler hende på det bestemteste at tage den mand jeg har valgt til hende.

Toinette

Og jeg forbyder hende på det bestemteste at gøre det.

Argan

(løber efter Toinette)

Åh, dit uforskammede bæst, jeg slår dig fordærvet.

Toinette

(undgår Argan og stiller en stol mellem ham og sig.)

Det er min pligt at protestere mod alt hvad der kan skade Deres gode navn og rygte.

Argan

(Løber efter Toinette med sin stok, rundt om stolen)

Ja, vent du bare, jeg skal lære dig at tale.

Toinette

(undgår ham)

Jeg vil naturligvis ikke have De skal gøre dumheder.

Argan

(som før)

Dit asen!

Toinette

(som før)

Næ, jeg giver aldrig mit samtykke til det giftermål.

Argan

(som før)

Dit Bagbæst!

Toinette

(som før)

Jeg vil ikke på nogen mulig måde have, at hun gifter sig med deres Fleurant Diafoirus.

Argan

(som før)

Din Mær!

(standser)

Hør, Angélique, vil du ikke holde på den taske dér?

Angélique (Morten og Thomas)

Åh, fader pas dog på at de ikke bliver syg.

Argan

(til Angélique)

Hvis du ikke holder på hende så giver jeg dig min forbandelse.

Toinette

(Idet hun løber ud, fulgt af Angélique)

Og hvis hun adlyder dem, så gør jeg hende arveløs.

Argan

(sætter sig i sin stol)

Åh, Åh, jeg kan ikke mere, det her bliver min død.

Scene 6:

Argan

Åh, lille kone, kan herhen.

Béline

Hvad er der i vejen, kære mand?

Argan

Kom herhen og hjælp mig.

Béline

Men hvad er der sket min rare dreng?

Argan

Min putte!

Béline

Min skat!

Argan

Åh, jeg er blevet ærgret og irriteret sådan.

Béline

Åh, min stakkels, kære mand! Men hvordan dog min ven?

Argan

Toinette, den tøjte, bliver dag for dag mere fræk og uforskammet.

Béline

Men tag dog ikke sådan på vej.

Argan

Hun har gjort mig helt rasende, min putte.

Béline

Blot rolig, blot rolig, lille ven.

Argan

Hun har i en hel time ikke bestilt andet end at sige mig imod.

Béline

Nå, nå, bare rolig.

Argan

Og så har hun haft den frækhed og sige, at jeg slet ikke er syg.

Béline

Ja, det er en uforskammet tøs.

Argan

Du véd, mit hjerte, hvordan jeg har det.

Béline

Ja min engel, hun har uret.

Argan

Åh, min søde snut, den taske ligger mig i graven.

Béline

Nå, nå, nå, nå.

Argan

Det er hende der er skyld i al den galde jeg må af med.

Béline

Du må ikke ærgre dig sådan.

Argan

Hvor mange gange har jeg dog ikke bedt dig om at jage hende bort.

Béline

Åh, min ven, der gives virkelig ikke fejlfri tjenestefolk og man er som oftest nødt til at bære over med deres mangler, fordi de har nogle gode egenskaber. Hun er dygtig, påpasselig, flittig og fremfor alt tro; og du véd jo nok, hvor forsigtig man nutildags må være med de folk man tager i sin tjeneste. Hej, Toinette!

Scene 7:

Toinette

Fruen kaldte.

Béline

Hvad skal det betyde at ærgrer min mand sådan?

Toinette

Jeg, frue? Jeg véd slet ikke hvad De mener; jeg tænker aldrig på andet end på at gøre Herren tilpas.

Argan

Åh, den falske blakke!

Toinette

Han fortalte os, at han ville have sin datter gift med en søn af Dr. Diafoirus og så sagde jeg at jeg syntes det var et udmærket parti for hende, men at jeg dog troede det var bedre at sætte hende i kloster.

Béline

Nå, det er der da ikke noget ondt i; synes egentlig hun har ret.

Argan

Åh, du tror hende, min engel? Det er et nederdrægtigt fruentimmer, hun har været så uforskammet imod mig.

Béline

Jo, jo, jeg tror dig, min ven. Min nu må du være rolig. Hør nu, Toinette, dersom du én gang til ærgrer min mand, så jager jeg dig på porten. Så, giv mig nu nogle puder, at han kan komme til at sidde lidt mageligt i sin stol. Hvordan er det du sidder dér? Træk dog din hue ned over ørerne; der er ikke noget man kan blive mere forkølet af end at få træk i ørerne.

Argan

Åh, min putte, du skal rigtigt nok have tak fordi du hygger sådan om mig.

Béline

(Ligger puderne tilrette om Argan)

Rejs dig lidt, så jeg kan få denne ind under dig. Og så sætter vi denne her og denne på den anden side af dig. Og så denne her bag din ryg, og denne til at læne hovedet imod.

Toinette

(trykker ham puden i ansigtet)

Og denne her kan være god mod aftenluften.

Argan

(rejser sig rasende og kaster puderne efter Toinette der løber sin vej)

Ah, din akkermær; nå så du vil kvæle mig?

Scene 8:

Béline

Nå, nå, nå, nå! hvad er der dog i vejen?

Argan

(kaster sig i sin stol)

Ah... a! Jeg kan ikke mere.

Béline

Men hvorfor tager du sådan på vej? Hun mente det jo så godt.

Argan

Ah, min engel, du kender ikke den onskabsfulde satan. Jeg er helt ude af mig selv, og det er hendes skyld; nu må jeg da tage mindst otte miksturer og tolv lavementer for at komme mig igen.

Béline

Nå, min egen gantemand, giv dig nu tilfreds.

Argan

Ah, min søde putte, du er da min eneste trøst.

Béline

Min rare, gode dreng!

Argan

Men du skal jo også blive belønnet for al din kærlighed, min hjerte; jeg vil gøre mit testamente, det har jeg jo allerede sagt dig.

Béline

Aa, min ven, lad os ikke tale om det; jeg kan ikke udholde den tanke; bare jeg hører det ord "Testamente", så ryster jeg af sorg over hele min krop.

Argan

Jeg har dog sagt, du skulle tale med din notar om det.

Béline

Ah, min søde sjæl, når man elsker sin mand rigtigt højt, så har man slet ikke tanke for sådan noget.

Scene 8:

Béline

Jeg kan slet ikke tåle at tale om det. Dersom du går bort, min søde ven, så vil jeg ikke længer blive her i denne verden.

Argan

Min puttehøne!

Béline

Ja mit hjerte barn, dersom den ulykke skulle overgå mig, at jeg mistede dig...

Argan

Åh, min rare kone!

Béline

Så ville livet ikke have noget som helst værd for mig...

Argan

Min Engel!

Béline

Og jeg vil følge dig i graven for at vise dig hvor meget jeg holder af dig.

Argan

Åh, min snut, hold op, jeg kan ikke holde det ud. Se at trøste dig. De tårer er ikke på rette sted her; så vidt er det jo ikke kommet endnu.

Béline

Åh, De ved ikke hvad det vil sige at elske en mand så højt.

Argan

Skulle jeg dø min dukke, så ville det da være min største sorg, at jeg ikke har fået børn med dig. Doktor Diafoirus havde dog lovet mig at jeg skulle få et.

Béline

Nå, det kan jo komme endnu.

Argan

Ja, min engel, så vil jeg da gøre mit testamente, men for en sikkerheds skyld vil jeg straks forære dig 25.000 Frcs. i guld, som jeg har liggende i min alkove; og så to veksler, der er udstedt på ihændeoveren.

Béline

Nej, nej, hvad skal jeg dog med alt det.

(grædende)

Åh... hvor meget var det du sagde der lå i alkoven?

Argan

20.000 Frcs., min allerkæreste.

Béline

Åh, tal ikke til mig om penge. Åh... på hvor meget var de to veksler?

Argan

Den ene lyder på 4000 Frcs., min putte, og den anden på 6000 Frcs.

Beline

Skal vi så oprette testamentet?

Argan

Ja lad os det; men vi sidder vist mere uforstyrret inde i mit arbejdsværelse. Vil du hjælpe mig derind, min engel.

Béline

Ja kom, kom min rare gode Dreng!

(de går)

2. akt

Scene 1:

Toinette

(der ikke genkender Cléante)

Hvad ønsker De?

Cléante

Hvad jeg ønsker?

Toinette

Nej, er det Dem? Det var rigtignok en overraskelse! Men hvad vil De dog her?

Cléante

Jeg vil vide min skæbne, tale med den smukke Angélique og spørge hende, hvad beslutning hun har taget i anledning af det ulyksalige giftermål, som jeg har fået nys om.

Toinette

Ja, det er let nok sagt; men De kan ikke sådan uden videre komme til at tale med frøkenen; det må ske i al hemmelighed; De ved jo, hvor strengt hun bliver bevogtet; hun får hverken lov til at gå ud eller til at tale med nogen.

Cléante

Derfor kommer jeg heller ikke herhen som hendes bejler, men som en ven af hendes sanglærer; han har nemlig givet mig lov til at melde mig som hans stedfortræder.

Toinette

Dér kommer hendes fader. Gå lidt til side, så skal jeg sige ham, at De er her.

Scene 2:

Argan

(der tror, at han er alene, og uden at se Toinette)

Doktor Diafoirus har forordnet, at jeg om formiddagen skal gå tolv gange frem og tilbage i mit værelse; men jeg har glemt at spørge ham, om det skulle være på langs eller på tværs.

Toinette

Hr. Argan, her er...

Argan

Tal dog sagte, Tøs! Du ryster jo hele min hjerne; kan du da ikke tænke dig, man ikke må tale så højt til syge folk.

Toinette

Jeg ville blot sige Herren.

Argan

Vil du tale sagte!

Toinette

Herre... *(lader som om hun taler)*

Argan

Hvad for noget?

Toinette

Jeg siger bare, at... *(lader igen som om hun taler)*.

Argan

Hvad er det, du siger?

Toinette

(højt)

Jeg siger, at der er en herre, som vil tale med Dem.

Argan

Lad ham komme

Toinette

(giver Cléante tegn om at komme nærmere)

Scene 3:

Cléante

Hr. Argan...

Toinette

De må ikke tale så højt, for så ryster De herrens hjerne.

Cléante

Hr. Argan, det glæder mig at finde Dem oven senge og at se, at De har det bedre.

Toinette

(lader som om hun bliver vred)

Hvad behager? At herren har det bedre? Næ, der tager De rent fejl. Herren har det stadig dårligt.

Cléante

Jeg har dog hørt sige, at herren befandt sig bedre, og jeg synes han ser rigtig rask ud.

Toinette

Hvad mener De med det, at han ser rigtig rask ud? Herren ser netop meget dårlig ud; det er nogle uforskammede mennesker som har fortalt Dem, at han havde det bedre. Han har aldrig været så syg.

Argan

Næ, det er vist.

Toinette

Herren går, sover, spiser og drikker som alle andre; men alligevel er han forfærdelig dårlig.

Argan

Ja, det er sandt nok.

Cléante

Det gør mig meget ondt, Hr. Argan. - Det er Deres frøken datters sanglærer, der har bedt mig gå herhen; han har måttet rejse nogle dage ud på landet, og da jeg er hans bedste ven og han er bange for, at hun i hans fraværelse skal glemme hvad hun allerede har lært, så sender han mig i sit sted, for at jeg skal fortsætte undervisningen med hende.

Argan

Det er godt. *(til Toinette)* Åh, kald på Angélique.

Toinette

Var det ikke bedre om jeg viste herren ind i frøkenens værelse.

Argan

Næh, lad hende komme herind.

Toinette

Men han kan vist ikke undervise hende ordentligt når han ikke er alene med hende.

Argan

Jo, det kan han vist meget godt.

Toinette

Det vil jo angribe herrens hoved og i den tilstand De er, skal der så lidt til for at ophidse Dem og ryste Deres hjerne.

Argan

Næh, aldeles ikke; jeg holder netop meget af musik; og det skulle være mig kært, om... Åh, der er hun. *(til Toinette)* Toinette, gå ind og se om min kone er påklædt.

Scene 4:

Argan

Kom herhen min datter. Din sanglærer er taget på landet, men her er en herre, han har sendt i sit sted.

Angélique (Morten)

(genkender Cléante)

Åh, Himmel.

Argan

Hvad er det? Hvorfor ser du så overrasket ud?

Angélique (Morten)

Jo, fader...

Argan

Hvad er der i vejen?

Angélique (Morten)

Jo, fader, jeg drømte i nat, at jeg var stedt i stor nød og at jeg da så en herre, der så ud ganske som herren dér; jeg bad ham om at hjælpe mig og han frelste mig af min nød. Du vil kunne forstå min overraskelse, da jeg nu ganske uventet ser den mand jeg hele natten har haft for øje.

Cléante

Den er sandelig ikke at beklage som beskæftiger Deres tanker, hvad enten De våger eller drømmer, og jeg vil prise mig lykkelig, dersom De befandt Dem i en eller anden pinlig stilling, som De fandt mig værdig til at hjælpe Dem ud af; der gives ikke det i verden, som jeg ikke ville...

Scene 5:

Toinette

(til Argan)

Ja, nu holder jeg min tro med herren; jeg tager alt det i mig igen som jeg sagde i går. Den gamle og den unge Hr. Diafoirus er her og vil besøge dem. Sikken en dejlig svigersøn, De får! De skal bare se, hvor han er velskabt og hvor han er åndrig; han sagde bare to ord, så blev jeg helt indtaget i ham, og det bliver Deres datter såmænd også.

(Cléante begynder at gå)

Argan

Nej, bliv dog; jeg skal sige dem, jeg gifter min datter bort, og nu er hendes tilkommende Mand, som hun slet ikke har set endnu.

Cléante

Det er en stor ære, De viser mig at lade være vidne til en så behagelig sammenkomst.

Argan

Han er søn af en dygtig læge og om fire dage skal brylluppet stå.

Cléante

Nej virkelig.

Argan

Det skulle De dog lade min datters sanglære vide at han kan komme med til gildet.

Cléante

Det skal jeg nok.

Argan

Ja, Dem inviterer jeg også.

Cléante

Det er mig en stor ære.

Toinette

Nå, af vejen dér er de.

Scene 6:

Argan

(fører hånden op til sin nathue, uden dog at den af)

Dr. Diafoirus har jo selv forbudt mig at blotte hovedet. De kender følgerne.

Diafoirus

Ved alle vore besøg stræber vi at bringe de syge hjælp, ikke at gøre dem ulejlighed.

(Argan og Diafoirus taler samtidigt)

Argan

Hr. Doktor, jeg er meget glad.

Diafoirus

Vi kommer herhid, højstærede...

Argan

Over den store ære.

Diafoirus

Min søn Fleurant og jeg...

Argan

Som De viser mig...

Diafoirus

For at bevidne Dem, højstærede...

Argan

Og jeg vilde have ønsket...

Diafoirus

Hvor henrykt vi er...

Argan

At jeg kunne have besøgt Dem...

Diafoirus

Over den ære, De beviser os...

Argan

For at forsikre Dem derom...

Diafoirus

Ved at anse os for værdige...

Argan

Men De véd, Hr. Doktor...

Diafoirus

Til ved familiebånd...

Argan

Hvordan det har sig med en stakkels syg...

Diafoirus

At blive knyttet til Dem, højstærede.

Argan

Han kan ikke andet...

Diafoirus

Og for at forsikre Dem om...

Argan

End sige Dem her...

Diafoirus

At vi, såvel hvad vor profession angår...

Argan

At han ved enhver lejlighed vil søge...

Diafoirus

Som også i alle andre måder...

Argan

At bevise Dem, Hr. Doktor...

Diafoirus

Stadig vil være rede, højstærede...

Argan

At han ganske er til Deres tjeneste.

Diafoirus

Til at bevidne Dem vor nidkærlighed. *(til sin søn)* Træd frem, Fleurant, og gør din kompliment.

Fleurant

(til Dr. Diafoirus)

Er det ikke med faderen, at det er passende at begynde?

Diafoirus

Jo.

Fleurant

(til Argan)

Højstærede, jeg kommer for i Dem at hilse, erkende, elske og højagte en anden fader, men en anden fader, om hvem jeg vover at sige, at jeg skylder ham mere end den første fader. Den første fader er jeg søn af, fordi han har avlet mig, men af Dem er jeg søn, fordi De har valgt mig til at være det; han har modtaget mig af nødvendighed, men De har antaget mig af nåde; hvad jeg har fået af ham, er hans legemes værk, men hvad jeg har fået af Dem, er Deres viljes værk, og så meget mere som de åndelige evner står over de legemlige, så meget mere

skylder jeg Dem, og så meget mere skatter jeg dette fremtidige sønneskab, for hvis skyld jeg i dag kommer, for forud at bringe Dem min ydmygeste og ærbødigste hyldest.

Toinette

Leve de skoler, man kan blive så dygtig i!

Fleurant

(til Dr. Diafoirus)

Var det godt papa?

Diafoirus

Optime!

Argan

(til Angélique)

Nåh, hils på den unge herre.

Fleurant

(til Dr. Diafoirus)

Skal jeg kysse?

Diafoirus

Ja, naturligvis.

Fleurant

(til Angélique)

Frue, det er med rette, at himlen har givet Dem navn af stedmoder, eftersom Deres...

Argan

(til Fleurant)

Nej, det er ikke min kone, det er min datter, De taler med.

Fleurant

Hvor er hun da?

Argan

Hun kommer straks.

Fleurant

Papa skal jeg vente til hun kommer?

Diafoirus

Du kan imens gøre frøkenen din kompliment.

Fleurant

Frøken, ganske som Memnos støtte gav en harmonisk lyd fra sig, når den blev belyst af solens stråler, således og ikke anderledes føler jeg mig besjælet af en sød henrykkelse ved tilsyneladelsen af Deres skønheds sol; og ligesom naturforskerne har iagttaget, at den blomst kaldet solsikke uophørligt vender sig med dagens stjerne, således vil også mit hjerte fra nu af stadig vende sig imod Deres tilbedelsesværdige øjnes strålende stjerner som imod dets eneste pol. Tillad da, frøken, at jeg i dag på Deres yndigheders alter nedlægger som en offergave dette hjerte, som ikke begærer og ikke higer efter anden ære end hele sit liv igennem, frøken, at være deres ydmygeste, underdanigste og trofaste tjener og ægtemand.

Argan

Nåh, sæt nu hurtigt stole frem. (*Toinette sætter stole frem*) Sæt dig dér, min datter. (til Diafoirus) De ser, højstærede, at alle beundrer Hr. Fleurant, og jeg priser Dem lykkelig, fordi De har en sådan søn.

Diafoirus

Højstærede! Uagtet jeg er hans fader, tør jeg dog nok sige, at jeg har grund til at være tilfreds med ham, der er ikke er en dråbe ondt blod i ham. Han har aldrig været i besiddelse af nogen stærk indbildningskraft eller af den åndslivlighed, som man træffer hos andre unge mennesker; men netop det har jeg altid anset for et gunstigt tegn på hans dømmekraft, en egenskab, der er nødvendighed til udøvelsen af vor kunst. Da han var lille, var han aldrig, hvad man kalder kåd og overgiven; altid var han rolig, stille og tavs, sagde aldrig et ord og tog aldrig del i de såkaldte børnelege. Det var forbundet med stor vanskelighed at lære ham at læse, og da han var ni år gammel, kunne han endnu ikke bogstaverne. "Godt", sagde jeg til mig selv, "De træer, der vokser langsomt, er netop dem, som giver de bedste frugter." - Da

han var kommet i skole, havde han mange vanskeligheder at kæmpe imod, men han besejrede dem alle og hans lærere roste ham bestandig for hans flid og udholdenhed. Endelig har han da ved ihærdigt arbejde taget sin eksamen med glans og jeg tør nok uden forfængelighed sige, at i de to år, han har studeret, er der ingen kandidat, der har gjort sådan opsigt som han ved alle disputatserne i vort fakultet. Han har gjort sig frygtet som opponent, thi han argumenterer på livet løs mod de fremsatte theses. Han er stærk i at disputere, holder som en tyrk fast ved sine grundsætninger, viger aldrig fra sine påstande og forfølger et argument lige ind til logikkens inderste smuthuller. Men hvad jeg fremfor alt synes så godt om hos ham, og hvori han følger mit eksempel, det er det, at han blindt holder sig til de fra fædrene nedarvede meninger, og at han aldrig har villet vide noget af de opdagelser, som man i vort århundrede påstår at have gjort angående blodets omløb, og andet af samme surdej.

Fleurant

(tager en stor sammenrullet doktordisputats op af lommen og rækker Angélique den)

Imod tilhængerne af blodomløbet har jeg offentlig forsvaret en disputats, som jeg med frøkenens faders *(bukker for Argan)* tilladelse vover at overrække frøkenen som et offer af min ånds førstegrøde.

Angélique (Thomas)

Det er noget jeg ingen brug har for; jeg forstår mig ikke på den slags ting.

Toinette

(tager disputatsen)

Lad mig bare få den; der er altid sådan et dejligt billede i de disputatser, det kan vi pynte op med i vores værelse.

Fleurant

(bukker igen for Argan)

Ligeledes med frøkenens faders tilladelse, indbyder jeg Dem - for at more Dem - til en af de nærmeste dage at overvære obduktionen af et kvindeligt, som jeg skal holde foredrag om.

Toinette

Ja, det kan jo blive en yndig morskab.

Diafoirus

Hvad nu i øvrigt de til ægteskabet og forplantelse nødvendige egenskaber angår, så kan jeg forsikre Dem om, at han i følge vore doktors læresætninger er ganske, som man kan ønske sig i ham, og at han i en priselig grad er i besiddelse af det temperament, som udfordres til at frembringe velkonditionerede børn.

Argan

Er det ikke Deres mening, Hr. Doktor, at se at få ham anbragt ved hoffet og skaffe ham en stilling dér som livlæge?

Diafoirus

Oprigtig talt har jeg aldrig syntes, at vor praksis hos de store var særlig behagelig; jeg har altid fundet, at det var bedre for os læger kun at holde os til publikum. Publikum kommer man let ud af det med, man har ikke nødig at gøre nogen regnskab for sine handlinger; blot man følger kunstens almindelige regler, behøver man ikke bryde sig om, hvad der muligvis kan ske. Derimod er det så ærgerligt med de store, at de, når de en gang imellem bliver syge, absolut vil have, at deres læger skal kurere dem.

Toinette

Næ, det er dog for morsomt! Det er da ikke derfor man holder læge: Næh, lægerne skal bare tage mod folks honorar og skrive dem recepter; om de kan blive raske, det må de virkelig selv om.

Diafoirus

Det er fuldkommen rigtigt; man er kun forpligtet til at behandle folk efter reglerne.

Argan

(til Cléante)

Nåh, Hr. sanglærer, lad os nu få lidt musik.

Cléante

Jeg ventede kun deres befaling. Jeg havde i sinde at lære frøkenen en lille scene af en opera, som er blevet opført for nylig.

Argan

Nåh, lad os da høre.

Cléante

Stykkets indhold er dette: En hyrde lytter opmærksomt til et skuespil, der lige er begyndt, da han bliver forstyrret af en støj i sin Nærhed; han vender sig om og ser, at en person med uforskammede ord fornærmer en hyrdinde. Efter at han har revset den uopdragne fyr for hans frækhed, nærmer han sig hyrdinden og ser en pige, fra hvis dejlige øjne, de dejligste han nogen sinde har set, der ruller de skønneste tårer. Han bestræber sig for at standse dem, og den henrivende hyrdinde søger på sin side at takke ham for hans ringe tjeneste, men på en så venlig og indtagende måde, at hyrden ikke kan modstå hende; thi hvert ord, hvert blik er en flammepil, der gennemborer hans hjerte. Hele forestillingen bliver spillet, uden at han skænker den nogen opmærksomhed; men han beklager, at den kun varede så kort, fordi han nu må tage afsked med sin beundringsværdige hyrdinde, hvem han, lige fra det første øjeblik han så hende, elsker så højt, som om han havde kendt hende i mange år. Han gør alt hvad han kan for atter at få hende at se, hvis kære billede står for hans blik dag og nat; men den stærke tvang hvori hans hyrdinde holdes, gør ham enhver tilnærmelse umulig. Drevet af sin heftige kærlighed beslutter han sig til at fri til den beundringsværdige skønne uden hvem han ikke kan leve. Men på samme tid får han at vide, at den skønne fader har lovet hende til en anden, og at der allerede træffes forberedelser til hendes bryllup. I sin fortvivelse finder han et middel til at skaffe sig adgang til sin hyrdindes hjem for at erfare sin skæbne af hendes læber. Dér ser han, at der gøres forberedelser til det, han mest frygter; han træffer den uværdige rival, som på grund af en faders lune står i vejen for hans ømme kærlighed; han ser ham triumfere, denne latterlige medbejler, som om han var fast forvisset om at have erobret den henrivende hyrdinde, og han overvældes af den vrede, som han kun vanskeligt kan beherske. Sørgmodigt betragter han den tilbedte; men hendes faders nærværelse og hans ærbødighed for hende gør, at han kun tør tale til hende med blikke. Endelig bryder han dog enhver tvang og bekender i alles nærværelse, hvor højt han elsker hende; og hun svarer, at hun hader hans rival, og at hun hellere vil dø end gifte sig med ham, og at hun elsker sin hyrde over alt i verden.

Argan

Nåh, hvad siger faderen til det?

Cléante

Han siger ingenting.

Argan

Sikken et fæ af en fader, der rolig finder sig i den slags dumheder. Den komedie giver et meget slet eksempel. Hyrden er en uforskammet fyr og hyrdinden en fræk taske, når hun tør sige sådant noget, når hendes fader hører på det. Ærbødigste tjener og på gensyn! Vi skal ikke have noget af Deres uanstændige Opera.

Cléante

Jeg troede, det kunne more dem.

Argan

Dumheder morer mig ikke; Farvel. (*Cléante går*). Ah, dér er min kone.

Scene 7:

Argan

Mit hjerte, her er Dr. Diafoirus' søn.

Fleurant

Frue, det er rette, at himlen har givet Dem navn af stedmor, eftersom Deres hule åsyn...

Béline

Det glæder mig, at jeg er kommet tidsnok til at have den ære at hilse på Dem.

Fleurant

Eftersom Deres hule åsyn... Efter Deres hue åsyn... Undskyld Frue, de brød mig af lige midt i perioden, og det har forvirret min hukommelse.

Argan

Jeg ville have ønsket, min ven, du var kommet lidt før.

Fleurant

Ja, Fruen er rigtignok gået glip af meget, når De ikke har været med til "den anden Fader", "Memnons støtte" og "den blomst kaldet solsikke".

Argan

Nåh, min datter, giv nu Hr. Diafoirus hånden, og lov at blive tro ægtehustru.

Angélique (Thomas)

Åh, fader.

Argan

Hvad for noget? Åh, fader? Hvad skal det sige?

Angélique (Thomas)

For himlens skyld, skynd dig ikke så meget med at få den sag afgjort. Giv os i det mindste lejlighed til at lære hinanden at kende og lad den gensidige tilbøjelighed, der er så nødvendig for et lykkeligt ægteskab, have tid til at opstå i os.

Fleurant

Hvad mig angår, Frøken, da er den allerede helt opstået i mig; Jeg behøver ikke vente længere.

Angélique (Thomas)

Ja selv om De er kommet så hurtigt dertil, så er det samme ikke tilfældet med mig; jeg tilstår Dem rent ud, at Deres fortjenester endnu ikke har gjort tilstrækkeligt indtryk på mig.

Argan

Åh, visse vasse, det kommer såmænd nok, når i først er blevet gift.

Angélique (Thomas)

Åh, Fader jeg beder dig, giv mig dog tid. Dersom Hr. Diafoirus er en hæderlig mand, vil han ganske sikkert ikke ægte en ung pige, der er blevet tvunget til at være hans.

Fleurant

Nego consequentiam, Frøken; jeg kan meget godt være en hæderlig mand og dog gerne ville modtage Dem af Deres Faders hånd.

Angélique (Thomas)

At bruge magt er en dårlig måde at gøre sig elsket på.

Fleurant

Frøken! Vi læser om de gamle, at de havde for skik at bortføre med magt fra fædrenes huse de jomfruer, som de skulle giftes med, for at det ikke skulle synes, som om det var med deres samtykke, at de fløj i armene på en mand.

Angélique (Thomas)

Ja, de gamle, de gamle, men vi lever nu. Den slags ceremonier er aldeles ikke nødvendige i vort århundrede; Hav lidt tålmodighed. Dersom De virkelig elsker mig, så må De jo ville alt, hvad jeg vil.

Fleurant

Ja, frøken med undtagelse af, hvad der strider mod min kærligheds interesse.

Angélique (Thomas)

Men det største bevis på kærlighed er dog at underkaste sig den elskedes vilje.

Fleurant

Distinguo, Frøken. I alt, hvad der ikke angår besiddelsen af hende, concedo; men i alt hvad der angår den, nego.

Toinette

(til Angélique)

Det nytter ikke, hvad De så siger. Herren dér kommer nybagt fra skolen, og han bliver såmænd ikke svar skyldig. Men hvorfor gør De så mange ophævelser, og hvorfor vil De lade den ære gå fra Dem at komme til at høre med til fakultetet.

Béline

Måske har hun en anden kærlighed i hovedet.

Angélique (Thomas)

Hvis jeg virkelig havde det, Frue, så ville den være således beskaffen, at min fornuft og æresfølelse ikke behøvede at blues ved den.

Argan

Det er min tro en morsom rolle, jeg spiller her.

Béline

Var jeg i dit sted, min ven, så ville jeg ikke tvinge hende til at gifte sig, jeg ved nok hvad jeg ville gøre.

Angélique (Thomas)

En datters pligt har sine grænser; hverken fornuften eller lovene kan fordre alt af den.

Béline

Det vil med andre ord sige, at du ikke tænker på andet end på at blive gift; men du vil blot vælge dig en mand efter dit eget hoved.

Argan

Ja, mine Herrer, jeg må bede Dem meget om forladelse for alt dette her.

Angélique (Thomas)

Enhver har sin hensigt med at gifte sig. Jeg som kun ønsker en mand for at elske ham oprigtigt og tilhøre ham for hele livet. Der er dem som kun tager sig en mand for at blive fri for den tvang, hvori deres forældre holder dem. Så er der andre, Frue, som gør ægteskabet til en ren forretning, som kun gifter sig for at få en enkepension eller for at berige sig ved deres ægtefælles død; og som uden betænkning løber fra mand til mand for at arve dem.

Béline

Jeg synes, du er så spydig i dag; jeg havde nok lyst til at vide, hvad du egentligt mener med alt dette.

Angélique (Thomas)

Jeg, Frue? Hvad skulle jeg mene andet, end hvad jeg siger.

Béline

Du er så tåbelig, min ven, at man næsten ikke mere kan holde dig ud.

Angélique (Thomas)

De ville vist gerne have, Frue, at jeg skulle lade mig tirre til at svare Dem uartigt; men jeg kan forsikre Dem om, at De ikke skal få den fornøjelse.

Béline

Din frækhed er uden lige.

Angélique (Thomas)

Nej, Frue, det nytter ikke.

Béline

Og du er i besiddelse af en latterlig stolthed, en uforskammet indbildskhed, som alle må trække på skuldrene af.

Angélique (Thomas)

Alt det hjælper Dem ikke noget, Frue. De går ud på at få mig til at forløbe mig, men det skal ikke lykkes Dem, og for at berøve Dem ethvert håb om at sætte deres vilje igennem, så vil jeg nu gå min vej.

(går)

Scene 8:

Argan

(til Angélique)

Jeg vil bare sige dig, du har kun to ting at vælge imellem, enten gifter du dig om fire dage med Hr. Diafoirus, eller du går i kloster. *(til Béline)* Tag dig ikke det så nær; jeg skal nok bringe hende til fornuft.

Béline

Det gør mig ondt, at jeg må forlade dig, min søde; men jeg har noget at besørge ude i byen, som ikke godt kan opsættes. Jeg kommer snart hjem igen.

Argan

Ja, gå, min dukke, og se også ind til din notar og sig ham, at han må gøre det færdigt, du ved nok.

Béline

Farvel, min lille engel.

Argan

Farvel, min kære, rare ven.

(går)

Scene 9:

Argan

Næh, hvor den kone dog holder af mig... Det er helt utroligt.

Diafoirus

Vi vil nu tage afsked med Dem, højstærede.

Argan

Ah, Hr. Doktor, vil De ikke være så venlig at sige mig, hvordan De synes jeg har det?

Diafoirus

(føler Argans puls)

Fleurant, tag Hr. Argans anden arm, for at vi kan se, om du kan fælle en rigtig dom om hans pulsslag. Quid dicis?

Fleurant

Dico, at Hr. Argans puls er som pulsen hos et menneske, der ikke befinder sig vel.

Diafoirus

Godt.

Fleurant

At den er hårdagtig, for ikke at sige hård.

Diafoirus

Meget godt.

Fleurant

Stødende.

Diafoirus

Bene.

Fleurant

Endogså lidt springende.

Diafoirus

Optime.

Fleurant

Hvilket tyder på en dårlig blanding af safterne i parenchyma splenico, det vil sige milten.

Diafoirus

Meget godt.

Argan

Jamen, sidst sagde de, at det er min lever, som er dårlig.

Diafoirus

Når ja; den, der siger parenchyma, han siger begge dele, på grund af den inderlige sympati, som hersker mellem dem formedelst vas breve, pylore og ofte meatum cholidochum. Jeg har sikkert ordineret, at De skulle spise mange stegte sager?

Argan

Næ, de sagde at jeg ikke måtte spise andet end kogte ting.

Diafoirus

Nå ja, stegt eller kogt, det er ganske det samme.

Argan

Hr. Doktor, hvor mange korn salt er det, man skal komme i et æg?

Diafoirus

Seks, otte, ti, altid lige tal, hvorimod ved medikamenter, altid ulige.

Argan

På gensyn, Hr. Doktor.

/Scene 10 er skåret. Hvis vi har brug for at Argan ved at Cléante har været på besøg hos Angélique, kan det laves som en fysisk sekvens, hvor Argan kort spionere Angélique og Cleante./

3. akt

Scene 1:

Toinette

Herrens broder er her.

(Argan vågner da Béralde træder ind)

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nå, kære broder, hvordan går det? Hvordan har du det?

Argan

Åh, jeg har det meget dårligt.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvad for noget, meget dårligt?

Argan

Ak, ja; jeg er så mat, at det slet ikke er til at beskrive.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Det er da trist.

Argan

Jeg har ikke engang så mange kræfter, at jeg kan tale.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Ja, kære broder, jeg kommer egentlig for at foreslå dig et parti for Angélique.

Argan

(springer op og taler meget heftigt)

Tal ikke til mig om den taske. Det er en fræk, vanartet, uforskammet tøs, som jeg skal få sat i kloster. *(sætter sig)*

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Næ, det glæder mig at se, at du kommer lidt til kræfter igen og at mit besøg har så gavnlige virkninger på dig. Det virker vist lige så godt som en dosis kassia.

Toinette

Åh, god kassia, det er ikke dårligt.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hør, bror, skal vi nu ikke tale et fornuftigt ord med hinanden?

Argan

(rejser sig)

Åh, vent bare lidt; jeg kommer straks igen.

Toinette

Hej vent dog; herren glemmer jo rent, at De ikke kan gå uden stok.

Argan

Ja, det er også sandt.

(går)

Scene 2:

Toinette

Hr. Béalde, De må virkelig gøre alt hvad de kan for Deres broderdatter.

Béalde (Morten, Thomas og Gry)

Jeg skal gøre for hende, hvad der står i min magt.

Toinette

Ja, vi må absolut forhindre det vanvittige giftermål han har sat sig i hovedet. Jeg havde allerede så småt tænkt på, at fat på en læge, der ville være i ledtog med os og gøre ham led og ked af hans Dr. Diafoirus. Men da vi nu ikke har nogen ved hånden, så har jeg besluttet at spille Hr. Argan et puds, jeg selv har fundet på.

Béalde (Morten, Thomas og Gry)

Og hvad er det?

Toinette

Åh, det er et temmeligt vildt indfald. Men måske er lykken bedre end forstanden. Lad mig nu bare prøve. Og gør de så, hvad De kan. Nå, dér har vi ham.

(går)

Scene 3:

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Vi skulle altså tale lidt sammen. Frem for alt må jeg nu bede dig, kære broder, om ikke at forivre dig.

Argan

Det forstår sig.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Og svare mig, uden at blive vred.

Argan

Ja, ja!

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Og om ganske rolig at drøfte alt det med mig, som vi har at tale om.

Argan

Ja, ja, ja. Sikken en lang indledning!

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvor kan det være, kære broder, at du, der har så mange penge og kun den ene datter - falder på de tanker at sætte hende i kloster?

Argan

Hvor kan det være, kære broder, at jeg, der er Herre i mit hus, kan sige og gøre, hvad jeg selv finder for godt?

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Din kone råder dig stadig til på den måde at skaffe dig af med din datter og jeg tvivler ikke om at hun - af ren kristenkærlighed naturligvis - ville glæde sig umådeligt ved at se hende som from nonne.

Argan

Åh, ja var det ikke nok det, jeg tænkte. Straks skal det gå ud over den stakkels kone. Hun er skyld i alt, og alle vil de hende til livs.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nå, ja, så taler vi ikke mere om hende; men hvad nu din datter angår, så sig mig engang, kære broder: Hvorfor vil du egentlig have hende gift med en læges søn?

Argan

Fordi jeg vil have en svigersøn efter min smag.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Det kan din datter ikke være tjent med.

Argan

Jamen, dette her, det passer sig nu langt bedre for mig.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Skal hun da gifte sig for din skyld eller for sin egen skyld?

Argan

Både for min skyld og for sin egen skyld; jeg vil have folk ind i min familie, som jeg kan have nytte af.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Vil du da virkelig hele din levetid igennem blive ved med at være forgabt i dine læger og spille syg, skønt alle fornuftige folk kan se, du har et udmærket helbred.

Argan

Hvad mener du med det?

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Jeg mener kun at jeg ikke kender noget menneske der er så rask som du og at jeg ikke ønsker mig en bedre konstitution end din.

Argan

Jamen, ser du, det er netop det, der holder livet i mig. Dr. Diafoirus siger at det ville være ude med mig dersom han ikke tog sig af mig i bare tre dage.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Tag dig i agt for, at han ikke tager sig sådan af dig, at han beforder dig ind i den anden verden.

Argan

Du tror altså ikke på medicinen?

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nej, kære bror og jeg tænker nok, man kan blive salig uden at tro på den.

Argan

Du mener med andre ord, at lægerne ikke har forstand på noget som helst?

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Kære broder, jeg har slet ikke gjort mig det til opgave at bekæmpe medicinen; enhver kan jo på eget an- og tilsvar tro hvad han finder for godt.

Argan

Må jeg spørge dig, hvad skal man gøre når man er syg?

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvad jeg her siger, er sagt under fire øjne; jeg ville blot ønske jeg kunne bringe dig ud af din vildfarelse og få dig med hen at se en af de komedier af Molière, hvori han behandler dette emne; det ville more dig.

Argan

Åh, det er en rigtig uforskammet karl den Molière med hans komedier! Jeg finder det meget upassende at gøre nar af sådan nogle skikkelige folk som lægerne.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Det er slet ikke lægerne, han gør nar af, men lægekunstens latterligheder.

Argan

Ja, det er jo også noget der ligger for ham: at ville give sig af med at kontrollere lægekunsten! Sådant en dumrian, sådan en uforskammet fyr, at gøre løjer med konsultationer og recepter, at angribe fakultetet og bringe sådan nogle ærværdige folk som de Herrer op på scenen.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvad ville du ellers have, han skulle bringe op på scenen, når det ikke skulle være de forskellige stænder og professioner?

Argan

Død og helvede! Dersom jeg var læge så skulle jeg nok hævne mig på den uforskammede Karl. Og blev han syg, så ville jeg lade ham dø uden hjælp. Han kunne gøre og sige hvad han ville, så ville jeg ikke forordne ham så meget som en lille åreladning eller et lille lavement; jeg ville sige til ham: "Krepér du bare, kréper du bare! Det kan lære dig en anden gang at gøre nar af fakultetet".

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Du er jo forfærdelig vred på ham.

Argan

Åh, kære bror, lad os nu ikke tale mere om det menneske, for det hidser min galde og så kunne du let være skyld i at jeg fik et tilbagefald.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nå ja, lad os så lade være; og for straks at tale om noget andet, så vil jeg kun sige dig, at jeg ikke finder det rigtigt af dig at gribe til sådanne forholdsregler som at sætte din datter i kloster, fordi hun har været lidt opsætsig; og hvad valget af en svigersøn angår, så må du ikke blindt lade dig rive med af din kærlighed til læger; man må tage lidt hensyn til sin datters smag, for når alt kommer til alt, så afhænger jo dog hele hendes livs lykke af det giftermål.

Scene 4:

Argan

Åh, kære bror, undskyld blot et øjeblik.

Béralde (Thomas og Gry)

Hvad er det du vil?

Argan

Jeg vil bare tage det lille lavement dér; det skal snart være gjort.

Béralde (Thomas og Gry)

Det er vel din spøg. Skulle du virkelig ikke kunne leve et øjeblik uden lavement eller medicin? Opsæt det til en anden gang og und dig selv lidt ro.

Argan

Ja Fleurant, så i aften eller i morgen tidlig.

Fleurant

(med en klystersprøjte i hånden)

Hvad blander De Dem i? Hvor kan det falde Dem ind at sætte Dem op imod fakultetets anordninger og hindre Herren i at tage mit klyster? Det er ligefrem morsomt, at De har den dristighed!

Béralde (Thomas og Gry)

Åh, skynd Dem lidt af sted; man mærker nok at det ikke er i angsten De er vandt til at se folk.

Fleurant

Det er utilladeligt sådan at drive gæk med medikamenter og lade mig spilde min tid. Jeg er kun kommet herhen efter udtrykkelig ordre; men jeg skal nok fortælle Dr. Diafoirus hvordan jeg er blevet forhindret i at udføre hans befaling og udøve min funktion. De skal få at se, De skal få at se...

(går)

Scene 5:

Argan

Åh, bror, du har vist afstedkommet en stor ulykke.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Ja, den store ulykke, at du ikke har fået et lavement som Fleurant har forordnet! Er det da ikke muligt at helbrede dig for den lægemani? Du vil altså hele dit liv igennem drukne dig i deres medikamenter?

Argan

Åh, gud, kære bror, du kan sagtens tale, du der har det godt; men var du i mit sted, så ville piben nok få en anden lyd. Det er let nok at tale imod medicinen, når man er sund og rask.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Men hvad fejler du da?

Argan

Du kan gøre mig så rasende. Jeg ville ønske, du havde min sygdom, for at jeg kunne se, om du så ville være så kæphøj. Åh, der kommer Dr. Diafoirus.

Scene 6:

Diafoirus

Det er nogle nydelige historier jeg får at høre dernede i porten. Man gør nar heroppe af mine recepter og man værger sig ved at tage det middel, jeg har forordnet.

Argan

Hr. Doktor, det er ikk...

Diafoirus

Det er en uhørt frækhed; nu har man set det med: en syg sætter sig op mod sin læge.

Toinette

Det er forfærdeligt.

Diafoirus

Et klyster, som det har været mig en nydelse selv at komponere.

Argan

Det er ikke mig.

Diafoirus

Opfundet og blandet efter alle kunstens regler.

Toinette

Han har uret.

Diafoirus

Og som skulle gøre en vidunderlig virkning i deres indvolde.

Argan

Min bror...

Diafoirus

Sende det tilbage med foragt!

Argan
(peger på Béalde)

Det er ham...

Diafoirus

Det er en formastelig gerning.

Toinette

Det er det.

Diafoirus

Et oprørende attentat på lægekunsten.

Argan
(peger på Béalde)

Det var ham der...

Diafoirus

En crimen lasae facultatis, som ikke kan straffes hårdt nok.

Toinette

Det har de ret i.

Diafoirus

Jeg erklærer herved, at jeg ikke længere vil omgås Dem.

Argan

Det er min bror...

Diafoirus

At jeg ikke vil vide noget af svogerskab med Dem.

Toinette

Det gør De vil i.

Diafoirus

Og for at bryde enhver forbindelse med Dem, sønderriver jeg dette gavebrev, som jeg havde oprettet for min nevø i anledning af hans giftermål.

(river gavebrevet i stykker og kaster stumperne på gulvet)

Argan

Det er min bror, der er skyld i det hele.

Diafoirus

At foragte mit klyster.

Argan

Lad det komme, jeg skal straks tage det.

Diafoirus

Jeg havde inden kort tid fået Dem rask.

Toinette

Det fortjener han ikke.

Diafoirus

Jeg ville have rensset Deres legeme og udrevet alle onde væsker.

Argan

Åh, bror, bror!

Diafoirus

Og jeg ville ikke have brugt mere end et dusin medikamenter for at gøre Dem fiks og færdig.

Toinette

Han fortjener ikke al Deres omsorg.

Diafoirus

Men eftersom De ikke har villet kureres ved min hånd...

Argan

Det er ikke min skyld.

Diafoirus

Eftersom De har vægret Dem ved at vise den lydighed, man skylder sin læge...

Toinette

Det råber om hævn.

Diafoirus

Og eftersom De har gjort oprør mod de af mig forordnede midler...

Argan

Nej det har jeg ikke.

Diafoirus

Så siger jeg Dem herved, at jeg overlader Dem til Deres dårlige konstitution, til Deres indvoldes uorden, til deres blods fordærvelse, til deres galdes bitterhed og til deres væskers forslimning.

Toinette

Det gør De vel i.

Argan

Åh, gud.

Diafoirus

Det er min vilje at de inden fire dage skal befinde Dem i en inkurabel tilstand.

Argan

Åh, barmhjertighed.

Diafoirus

At De skal falde i bradyepsi...

Argan

Åh, Dr. Diaforus!

Diafoirus

Fra Bradypepsi i Dyspepsi...

Argan

Dr. Diaforus!

Diafoirus

Fra Dyspepsi i Apepsi...

Argan

Dr. Diaforus!

Diafoirus

Fra Apepsi i Lienteri...

Argan

Dr. Diaforus!

Diafoirus

Fra Lienteri i Dysenteri...

Argan

Dr. Diaforus!

Diafoirus

Fra Dysenteri i Hydropsi...

Argan

Dr. Diaforus!

Diafoirus

Og fra Hydropsi lige lukt ned i graven, hvortil Deres dårskab har ført Dem!

(går med Toinette)

Scene 7:

Argan

Åh, gud, det er ude med mig. Og det er dig, der er skyld i det hele.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvad er der i vejen med dig?

Argan

Jeg kan ikke mere. Jeg føler allerede, at lægekunsten hævner sig på mig.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hør, bror, du er jo ikke rigtig i hovedet, jeg ville ikke for alt i verden have, at nogen skulle se, hvordan du bærer dig ad. Fat dig dog, kom til dig selv igen og lad ikke din fantasi løbe sådan af med dig.

Argan

Du hørte jo selv alle de skrækkelige sygdomme, han truede mig med.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Hvor er du enfoldig!

Argan

Han sagde at jeg inden fire dage skulle være inkurabel.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Og fordi han siger det tror du derfor det sker? Er han måske et orakel? Nej tro du mig: Dr. Diafoirus raseri er lige så lidt i stand til at dræbe dig som hans medikamenter til at redde dit liv. Her er en lejlighed for dig, hvis du selv vil, til at skille dig af med dine læger; eller, hvis du absolut ikke kan undvære dem, så er det da let at få fat på en anden, hvis kure er lidt mindre risikable end Dr. Diafoirus.

Argan

Jamen, kære bror, han kender min konstitution ud og ind og ved hvordan jeg skal behandles.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Du er virkelig ualmindelig forblindet!

Scene 8:

Toinette

(til Argan)

Herre, der er en Doktor udenfor som vil tale med Dem.

Argan

Hvad er det for en doktor?

Toinette

Det er en Doktor i Doktorkunsten

Argan

Jeg mener, hvad hedder han?

Toinette

Jeg kender ham ikke, men han ligner mig som den ene dråbe vand den anden, og dersom jeg ikke vidste at min mor var en dygtig kone, så ville jeg tro, at det var en lillebror hun havde foræret mig efter min fars dødelige afgang.

Argan

Lad ham komme herind.

Scene 9:

Béralde (Morten og Gry)

Det træffer sig da heldigt. Ikke så snart har den ene læge forladt dig før der melder sig en ny.

Argan

Åh, jeg er grumme bange for, at du har afstedkommet en stor ulykke.

Béralde (Morten og Gry)

Herregud! Kommer du stadig tilbage til det?

Argan

Jo, ser du, alle de forfærdelige sygdomme, som jeg slet ikke kender, de ængster og piner mig, så jeg...

Scene 10:

Toinette

Højstærede, tillad mig at gøre Dem min opvartning og tilbyde Dem min ringe tjeneste til alle de åreladninger og afføringsmidler, De har behov.

Argan

Jeg er Dem meget forbunden, Hr. Doktor. (*til Béralde*) Det er, min tro, Toinette op af dage.

Toinette

Undskyld mig et øjeblik, højstærede. Jeg glemte at give min tjener en besked; jeg er her straks.

Scene 11:

Argan

Skulle man ikke tro, det var Toinette selv?

Béralde (Morten og Gry)

Ja, ligheden er ganske påfaldende; men det er ikke første gang, man ser noget sådan og man læser jo snart ikke om andet end den slags naturfænomener.

Argan

Jeg kan ikke nægte, det forbavser mig, og...

Scene 12:

Toinette

Hvad ønsker Herren?

Argan

Hvad?

Toinette

Kaldte Herren ikke på mig?

Argan

Jeg? Næh.

Toinette

Så har det ringet for mine ører.

Argan

Åh, bliv lidt herinde, så skal du se hvor den doktor ligner dig.

Toinette

Det manglede bare! Jeg har virkelig andet at bestille og for resten har jeg set nok på ham.

Scene 13:

Argan

Hvis jeg ikke så dem begge to, så ville jeg tro, det var en og den samme.

Béralde (Morten og Gry)

Jeg har læst de besynderligste ting om den slags ligheder; og vi har i vor tid set tilfælde, hvor alle mennesker blev narret.

Argan

Ja jeg ville virkelig være blevet narret denne gang, og jeg turde have svoret på, at det var en og den samme person.

Scene 14:

Toinette

Jeg beder Dem mange gange om forladelse.

Argan

(sagte til Béralde)

Det er forbavsende.

Toinette

Jeg håber ikke De tager det ilde op, at jeg har været så nysgerrig efter at se en så navnkundig syg, som De er; og deres ry, som har bredt sig over alt, må undskylde den frihed, jeg har taget mig.

Argan

Åh, jeg beder.

Toinette

Jeg ser, at De betragter mig så nøje. Hvor gammel tror De, jeg er?

Argan

Jeg tænker mig, at De i det højeste kan være en seks, syv og tyve år.

Toinette

Ha, ha, ha, ha, ha! Jeg er halvfems.

Argan

Halvfems?

Toinette

Ja, her ser De virkningen af min kunst hemmeligheder, at jeg således kan bevare mig frisk og rask.

Argan

Det er min tro en smuk ung olding på halvfems.

Toinette

Jeg er vandrelæge: jeg drager fra by til by, fra provins til provins og fra kongerige til kongerige for at opsøge navnkundige syge, som det er min kunst værdigt at befatte sig med, og på hvem det er møjen værd at øve de store skønne hemmeligheder, jeg har opdaget i medicinen. Jeg er hævet over at befatte mig med daglig forekommende bagateller såsom reumatismer og betændelser, småfebre, nervelidelser og hovedpiner. Jeg vil have solide sygdomme: gode vedholdende febre med hjernebetændelser, gode skarlagensfebre, gode pester, gode udviklede vattersoter, gode sidesting med brystbetændelser; se det er mit element, dér triumferer jeg; og jeg ville ønske, at De var opgivet af alle læger og lå fortvivlet i de sidste krampetrækninger, for at jeg kunne komme til at bevise Dem mine midlers fortræffelighed og den lyst, jeg har til at tjene Dem.

Argan

De skal have så mange tak, Hr. Doktor, fordi de er så god ved mig.

Toinette

Lad mig føle deres puls. Nå, vil du slå, som du skal! Ja, jeg skal nok få dig til at gå rigtigt! Ser man det, den puls gør sig ud til bens; jeg ser nok, du kender mig ikke endnu. Hvem er Deres læge?

Argan

Det er Dr. Diafoirus.

Toinette

Den mand står ikke på min liste blandt de store læger. Hvad siger han, De fejler?

Argan

Han siger at det er leveren, men også at det er milten.

Toinette

Han er et fæhoved. Det er deres lunge, der er angrebet.

Argan

Er det lungen?

Toinette

Ja. Hvor har De ondt?

Argan

Jeg har engang imellem hovedepine.

Toinette

Var det det hele?

Argan

Det forekommer mig undertiden, som jeg har et slør for øjnene.

Toinette

Lungen.

Argan

Somme tider har jeg også kvalme.

Toinette

Lungen.

Argan

Undertiden er jeg så træt i alle mine lemmer.

Toinette

Lungen.

Argan

Og somme tider får jeg ondt i maven, ligesom det var kolik.

Toinette

Lungen. De har vel god appetit?

Argan

Ja, Hr. Doktor.

Toinette

Lungen. De kan nok lide at få Dem et lille glas vin?

Argan

Ja, Hr. Doktor.

Toinette

Lungen. De bliver noget døsig efter middagen og holder nok af at sove?

Argan

Ja, Hr. Doktor.

Toinette

Lungen, lungen, siger jeg Dem. Hvad forordner Deres læge Dem at spise?

Argan

Han forordner mig suppe.

Toinette

Det fæ!

Argan

Fuglevildt.

Toinette

Det fæ!

Argan

Kalvekød.

Toinette

Det fæ!

Argan

Suppe.

Toinette

Det fæ!

Argan

Friske æg.

Toinette

Det fæ!

Argan

Og om aftenen svesker for at lette åbningen.

Toinette

Det fæ!

Argan

Og frem for alt at blande vin godt med vand.

Toinette

Ignorantus, ignoranta, ignorantum. De skal drikke ublandet vin; og for at gøre Deres blod tykkere - for det er alt for tyndt - så må De spise godt kraftigt oksekød, godt kraftigt flæsk, god hollandsk ost og desuden havregrød, risenvælling, kastanier og usyret hvedebrød, for det limer og sammenklæber. Deres læge er en dumrian. Jeg skal sende Dem en af mine folk og jeg skal desuden en gang imellem selv komme op og se til Dem, så længe jeg er her i byen.

Argan

Det vil De gøre mig en stor tjeneste med.

Toinette

Hvad pokker gør De med den arm dér?

Argan

Hvad behager?

Toinette

Den arm ville jeg straks lade sætte af, hvis jeg var dem.

Argan

Jamen hvorfor?

Toinette

Mærker De ikke, at den drager al næring til sig, og at den hindrer den side dér i at trives.

Argan

Joh, men jeg kan da ikke så godt undvære min arm.

Toinette

Og se nu det højre Øje dér; det lod jeg straks stikke ud, hvis jeg var Dem.

Argan

Skal jeg lade øjet stikke ud?

Toinette

Ja, mærker De ikke, hvor det generer det andet og berøver det dets næring? Tro mig, lad det stikke ud, jo før jo hellere, så vil De komme til at se langt bedre med det venstre.

Argan

Det haster ikke.

Toinette

Og nu farvel. Det gør mig ondt, at jeg så snart må forlade Dem; men jeg må absolut hen til en stor konsultation, som holdes over en mand, der døde igår.

Argan

Over en mand der døde igår?

Toinette

Ja, der skal forhandles om, hvad der burde have været gjort ved ham for at kurere ham. Farvel og på gensyn.

Argan

Doktoren ved nok, at syge folk ikke følger til døren.

Scene 15:

Béralde (Morten og Gry)

Det lader virkelig til at være en dygtig læge.

Argan

Joh; men han går mig lidt vel hastigt til værks.

Béralde (Morten og Gry)

Sådan er alle store læger.

Argan

At sætte en arm af mig og stikke et øje ud på mig, for at den anden side kan have det bedre!
Så vil jeg dog hellere have at den ikke skal have det bedre. Det var en nydelig operation: at gøre mig enarmet og enøjet.

Scene 16:

Toinette

(lader som om hun taler med nogen udenfor)

Nå, nå, nå - næ, tak skal du have! Må jeg have mig de narrestreger frabedt.

Argan

Hvad er der nu?

Toinette

Åh, det var såmænd Herrens doktor, der ville føle min puls.

Argan

Nå, det må jeg sige! Og han er halvfems!

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nå, bror, nu må jeg måske have lov til at tale til dig om det parti, som tilbyder sig for din datter?

Argan

Næ, bror, hun har været ulydig og hun skal i kloster.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Ja, jeg ved nok hvem du vil gøre en glæde med det.

Argan

Jeg forstår dig godt. Du kommer stadigt tilbage til det samme; min kone er dig en torn i øjet.

Béralde (Morten, Thomas og Gry)

Nå, ja, kære bror, ærligt talt, så er det virkelig din kone, jeg mener. Jeg holder lige så lidt af din mani for hende som for lægerne; det er sørgeligt at se på, hvordan du med krum hals går i alle de fælder, hun stiller for dig.

Toinette

Næ, Hr. Béralde, sådan må De ikke tale om Fruen; det er en kone, som der ikke er noget som helst at udsætte på, en kone, der ikke kender til falskhed, og som elsker Herren... Å, hvor hun elsker ham; det er slet ikke til at beskrive.

Argan

Ja, spørg bare Toinette, så skal du få at høre, hvor hun er kærlig imod mig.

Toinette

Ja, det er hun.

Argan

Hvor hun er ængstelig for mig, når jeg er syg.

Toinette

Det er vist nok.

Argan

Og hvor hun pusler om mig og hvor megen ulejlighed hun har af mig.

Toinet

Ja, det er såmænd sandt nok. (til Béralde) Vil De have, jeg skal overbevise Dem om det, så De straks kan få at se, hvor Fruen elsker Herren? (til Argan) Har Herren noget imod, at jeg viser Hr. Béralde, hvor lidt han kender Fruen, og hvor han tager fejl af hende?

Argan

Nej, men hvordan vil du gøre det?

Toinette

Fruen kommer straks igen. Læg Dem lige så lang De er i den stol dér og lad, som om De er død. Så skal De bare se hendes fortvivlelse, når jeg fortæller hende det.

Argan

Ja, det har jeg ikke noget imod.

Toinette

Ja, men De må ikke lade hende være alt for længe fortvivlet, for hun kunne måske dø af det.

Argan

Ja, lad du blot mig.

Toinette

(til Béralde)

Og skjul De Dem henne i krogen dér.

Argan

Hør du, det kan da ikke være farligt at lade som om man er død?

Toinette

Næ, hvad fare skulle der være ved det. Læg De Dem nu bare i stolen. (sagte) Det kan blive morsomt at gøre Deres bror til skamme. Nå, dér er Fruen. Vær nu ganske stille.

Scene 17:

Toinette

(lader som om hun ikke ser Béline)

Åh, Gud; Åh Gud! - Sikken en ulykke! sikken en sørgelig hændelse!

Béline

Hvad er der i vejen, Toinette?

Toinette

Åh, Frue!

Béline

Hvad er der?

Toinette

Deres mand er død.

Béline

Er min mand død?

Toinette

Ak, ja! Den kære salig Herre er afgået ved døden.

Béline

Er det vist?

Toinette

Ja, det er det. Der er endnu ingen, der ved noget om det; jeg var ganske alene herinde. Han er lige død i mine arme. Se, dér ligger han i sin stol, lige så lang han er.

Béline

Åh, gud være lovet. Så er jeg da blevet befriet for en stor byrde. Hvor det er dumt af dig, Toinette at græmme dig over det.

Toinette

Jeg troede man skulle græde.

Béline

Åh, pyt; det er såmænd ikke umagen værd. Hvad er vel gået tabt i ham? Hvad nytte gjorde han vel? Et menneske, der var alle til besvær, urenlig, væmmelig, der altid havde lavement eller en medicin i livet, og som stadigt hostede, spyttede og harkede, et kedeligt, åndløst, gnavent menneske, som uophørligt trættede en, og som dag og nat skændte på tjenestefolkene.

Toinette

Det var en nydelig ligprædiken.

Béline

Nu må du hjælpe mig med at udføre mine planer, Toinette; du kan være sikker på, du skal blive belønnet, når du vil stå mig bi. Der er jo heldigvis ikke et menneske, der endnu ved noget om sagen, lad os derfor bære ham ind i hans seng, og holde hans død hemmelig, til jeg har bragt mine ting i orden. Der er både papirer og penge, som jeg først må have bragt i sikkerhed, for det ville virkelig være uretfærdigt, om jeg til ingen nytte skulle have tilbragt min bedste år sammen med ham. Kom, Toinette, lad os først og fremmest tage hans nøgler.

Argan

(rejser sig hurtigt)

Så sagte, så sagte!

Béline

(forfærdet)

Åh!

Argan

Når, så det er sådan, du holder af mig?

Toinette

Åh! Den døde er ikke død.

Argan

(til Béline der løber bort)

Det har virkelig glædet mig at høre den lovtale, du holdt over mig; nu ved jeg, hvordan det har sig med dit venskab. Det skal være mig en lære; for fremtiden skal jeg nok bære mig klogere ad.

Béralde (Morten og Thomas)

(kommer frem)

Nå, bror, så du så.

Toinette

Næ, det havde jeg min tro aldrig troet. Men dér hører jeg Deres datter komme. Læg Dem igen hen, sådan som før, og lad os så se, hvad hun siger til Deres død. Det er ganske rart at komme på det rene med sådan noget; og da De nu engang er i lav med det, så kan De jo på den måde få at vide hvad hele Deres familie mener om Dem.

Béralde (Morten og Thomas)

(skjuler sig igen)

Scene 18:

Toinette

(lader som om hun ikke ser Angélique)

Åh, Gud; Åh Gud! - Sikken en ulykke! sikken en sorgens dag!

Angélique (Morten)

Hvad er der i vejen, Toinette, og hvorfor græder du?

Toinette

Åh, jeg har en sørgelig meddelelse at gøre Dem!

Angélique (Morten)

Og hvad er det?

Toinette

Deres far er død

Angélique (Morten)

Er min far død, Toinette?

Toinette

Ja, han er. Dér ligger han; han fik lige for et øjeblik siden et anfald, og det døde han af.

Angélique (Morten)

Åh, Himmel! Hvilken ulykke! Hvilket grusomt slag! Skal jeg da miste min far, det eneste jeg havde tilbage her i verden.

Scene 19:

Cléante

Hvad er der skønne Angélique? Og hvorfor græder De?

Angélique (Morten)

Åh, jeg begræder det kæreste og dyrebareste jeg kunne miste her i livet; jeg begræder min fars død.

Cléante

Ak, Himmel! hvilken sørgelig hændelse! Jeg havde overtalt min onkel til, at han på mine vegne skulle anholde om deres hånd og jeg kom nu for selv at forsøge på at bevæge Deres far til at give sit samtykke.

Angélique (Morten)

Åh, Cléante, tal ikke mere om det; lad os opgive alle tanker om giftermål. Min far er død; jeg giver afkald på alt. (kaster sig på knæ) Kære fader, det lover jeg det her! (vil kysse ham)

Argan

(kysser Angélique)

Åh, min datter!

Angélique (Morten)

Åh, Himmel!

Argan

Næ, kom du bare herhen. Du skal ikke være bange, jeg er ikke død. Ja du er da mit eget kød og blod.

Angélique (Morten)

Kære far, lad mig på mine knæ bede dig om noget, nu da himlen i din store nåde giver mig dig tilbage. Dersom du ikke vil give mig Cléante til ægtefælle, så bønfaller jeg dig om i det mindste ikke at tvinge mig til at ægte en anden. Det er det eneste jeg beder dig om.

Cléante

(kaster sig på knæ for Argan)

Åh, Hr. Argan, lad Dem røre af vore bønner og modsæt Dem ikke en så skøn gensidig kærlighed!

Béralde (Gry)

Bror, kan du modstå?

Toinette

Kan Herren være ufølsom for så megen kærlighed?

Argan

Ja, hvis han vil blive læge, så samtykker jeg i giftermålet. *(til Cléante)*. Ja bliv læge så skal De få min datter.

Cléante

Jamen, Hr. Argan, hvor kan De dog forlange...

Béralde (Gry)

Hør broder, jeg får en idé! Bliv du hellere selv læge! Det er dog langt bekvemmere for dig når du kan give dig selv al den håndsrekning, du behøver.

Toinette

Ja, det er min tro sandt nok. Det er jo det sikreste middel til snart at blive rask; for der er ingen sygdom, der er så forvoven, at den tør binde an med en læge.

Argan

Åh, du vil nok have mig til bedste, kære bror. Jeg er da for gammel til at give mig til at studere?

Béralde (Gry)

Til at studere! Du er såmænd lærd nok; der er mange læger der ikke er så dygtige som du.

Argan

Jamen, man skal da kunne tale godt latin og kende til sygdomme og vide hvad man skal bruge imod dem.

Béralde (Gry)

Det lærer du alt sammen, så snart du får doktorkappen og hatten; du bliver dygtigere end du bryder dig om.

Argan

Hvad for noget! Kan man virkelig tale med om sygdomme når man får den dragt på?

Béralde (Gry)

Ja, det kan man. Har man bare kappen og hatten på når man taler, så bliver alt galimatias til lærdom og enhver til fornuft.

Toinette

Jeg synes ikke Herren skulle betænke sig et øjeblik.

Argan

Næ, det kan jo være... Du har måske ret... Ja, så tror jeg nok jeg vil være Læge... Man kan jo altid probere.

Cléante

Og De giver Deres samtykke til vor forening.

Argan

Næh, næh!

Angélique (Morten)

Åh, kære far!

Béralde (Gry)

Vær nu fornuftig.

Toinette

Vær ikke så grusom.

Argan

Næ, det kan der ikke være tale om... Åh undskyld et øjeblik.

Béralde (Gry)

Du får ikke lov til at gå før du har sagt - Ja -

Argan

Jamen, jeg må gå.

Toinette

Næh, det kan der ikke være tale om.

Argan

Vil I ikke lade mig gå?

Béralde (Gry) & Toinette

Nej.

Argan

Åh, jeg kan ikke holde det ud!

Béralde (Gry)

Sig ja, så skal du slippe.

Argan

Nåh, ja, ja, da i pokkers skind og ben!

(Løber ud)

Toinette

(løber efter ham)

Herre, De glemmer Deres Stok.